

Ρίζα - διαδρομές 2009 - 2012

Roots to Routes 2009 - 2012

Κυριακή Κώστα

Fluid Step, Liquid Road...

Κυριακή Κώστα

Fluid Step, Liquid Road...

Κυριακή Κώστα

Κυριακή Κώστα

Κυριακή Κώστα

Κυριακή Κώστα

Κυριακή Κώστα

Κυριακή Κώστα

Κυριακή Κώστα

Κυριακή Κώστα

Κυριακή Κώστα

Κυριακή Κώστα

Κυριακή Κώστα

Κυριακή Κώστα

Κυριακή Κώστα

Κυριακή Κώστα

Κυριακή Κώστα

Κυριακή Κώστα

Κυριακή Κώστα

Κυριακή Κώστα

Κυριακή Κώστα

Κυριακή Κώστα

Κυριακή Κώστα

Κυριακή Κώστα

Κυριακή Κώστα

Κυριακή Κώστα

Κυριακή Κώστα

Κυριακή Κώστα

Κυριακή Κώστα

Κυριακή Κώστα

Κυριακή Κώστα

Κυριακή Κώστα

Κυριακή Κώστα

Κυριακή Κώστα

Κυριακή Κώστα

Κυριακή Κώστα

Κυριακή Κώστα

Κυριακή Κώστα

Κυριακή Κώστα

Κυριακή Κώστα

Κυριακή Κώστα

Κυριακή Κώστα

Κυριακή Κώστα

Κυριακή Κώστα

Κυριακή Κώστα

Κυριακή Κώστα

Κυριακή Κώστα

Κυριακή Κώστα

Κυριακή Κώστα

Κυριακή Κώστα

Κυριακή Κώστα

Κυριακή Κώστα

Κυριακή Κώστα

Κυριακή Κώστα

Κυριακή Κώστα

Κυριακή Κώστα

Κυριακή Κώστα

Κυριακή Κώστα

Κυριακή Κώστα

Κυριακή Κώστα

Κυριακή Κώστα

Κυριακή Κώστα

Κυριακή Κώστα

Κυριακή Κώστα

Κυριακή Κώστα

Κυριακή Κώστα

Κυριακή Κώστα

Κυριακή Κώστα

Κυριακή Κώστα

Κυριακή Κώστα

Κυριακή Κώστα

Κυριακή Κώστα

Κυριακή Κώστα

Κυριακή Κώστα

Κυριακή Κώστα

Κυριακή Κώστα

Κυριακή Κώστα

Κυριακή Κώστα

Κυριακή Κώστα

Κυριακή Κώστα

Κυριακή Κώστα

Κυριακή Κώστα

Κυριακή Κώστα

Κυριακή Κώστα

Διαβάζω Chomsky:

“Επιτρέψτε μου να ξεκινήσω με την αντιπαράθεση δύο διαφορετικών αντιλήψεων περί δημοκρατίας. Η μία αντίληψη της δημοκρατίας πρεσβεύει ότι δημοκρατική κοινωνία είναι αυτή στην οποία οι πολίτες έχουν τα μέσα για να συμμετέχουν κατά ένα σημαντικό τρόπο στη διαχείριση των υποθέσεων τους και τα μέσα ενημέρωσης είναι ελεύθερα και ανοιχτά για όλους. Αν ψάξετε στο λεξικό για τη λέξη δημοκρατία θα βρείτε έναν ορισμό που θα είναι κάπως έτσι. Μία εναλλακτική αντίληψη της δημοκρατίας είναι αυτή όπου οι πολίτες πρέπει να είναι αποκλεισμένοι από τη διαχείριση των υποθέσεων τους και τα μέσα ενημέρωσης να είναι πολύ αυστηρά ελεγχόμενα. Η δεύτερη μπορεί να ακούγεται σαν μια παράξενη αντίληψη για τη δημοκρατία, αλλά είναι σημαντικό να καταλάβουμε ότι αυτή είναι η επικρατούσα αντίληψη. Στην πραγματικότητα, αυτή η αντίληψη υπάρχει εδώ και πολύ καιρό, όχι μόνο στην πράξη αλλά ακόμα και στη θεωρία»¹.

Εστιάζω στη φράση του Chomsky: «Η προπαγάνδα είναι για τη δημοκρατία ό,τι το ρόπαλο σε ένα ολοκληρωτικό κράτος»².

«Γεννάω» συνειρμούς:

- Come back to pleasure! (Εμμονή με την απόλαυση... πού χάθηκε όμως η αξία του «πόνου» και η μαγεία της «συμπόνοιας»? Υπάρχει κάποιος που να μην φοβάται τον πόνο? Ο θάνατος των «ηρώων» και των “ιδανικών»... Σαρκασμός...Μοναξιά..).
- The trouble with a house arrest - Μήπως είναι ντροπή να πονάς για κάτι σου έχουν πάρει? Give...
- Keep calm and carry on! (Κρυμμένοι πίσω από σύμβολα δημοκρατίας, σε ένα κόσμο που δε ζει δημοκρατικά... Φοβάμαι, αγκαλιάζω σφιχτά το μαξιλάρι μου... Πάνω του ραμμένος ο Χίτλερ).
- Politics or aesthetics? (Έχει και η βία την αισθητική της, έχει και η αισθητική τη βία της... Νομίζω ότι η «πολιτική» περιγράφει ακριβώς αυτό... Ο κόσμος πλέον απέχει... Αντιμετωπίζει τις εικόνες που το περιβάλλουν με καχυποψία... Πόλεμος αισθητικής... Άβολη σιωπή).
- Blinded by race.....Τα παιδιά... Το μέλλον....Σκοτάδι? Φως? Ρωτάω, ρωτάω... Φωτιά, λάμψη, χρώματα, «όμορφη πυρκαγιά» ...Επανάσταση
- Dreaming between frames... (Εγκλωβισμένα όνειρα... Ελπίδες κατά παραγγελία... Περιχαράκωση, περίφραξη, όρια... Ψευδαίσθηση ελευθερίας... Ανελευθερία... Έλεγχος).

Καταλήγω: Common futures? Running down the wrong way? The problem and the rising kites?

Η προπαγάνδα είναι το design-ρόπαλο της δημοκρατίας.

Ξαφνικά, αισθάνομαι ότι βρίσκο τη ζωή Ωραία, αστεία... παράλογη... Τελειώνουν τα λόγια, σταματάω να μιλώ και αρχίζω να γεμίζω τα έργα μου με χρώματα... Τα έργα μου είναι χρώμα: Μία μορφή πολύχρωμης διαμαρτυρίας μέσα σε ένα τσίρκο ζωής γεμάτο θηριοδασαστές, γελωτοποιούς, ανθρωπόμορφα τέρατα και σαλτιμπάγκους...

Εγώ, κρατάω για τον ευατό μου το ρόλο του ακροβάτη.

Fluid Step, Liquid Road...

Κυριακή Κώστα

Fluid Step, Liquid Road...

I read Chomsky:

“Allow me to begin by juxtaposing two different notions concerning democracy. One understanding is that a democratic society is one in which its citizens have the means which allow them to seriously participate in the handling of their affairs and that the media should be free and open to all. If you search for the word ‘democracy’ in a dictionary, you will come across something along those lines. An alternative understanding of democracy is one which sees that all citizens should not be allowed to administer their own affairs and that the media should be strictly monitored. The latter version may seem to be a rather strange understanding of what democracy is, but it is however important for us to realize that it is the prevailing understanding. In reality, this interpretation of democracy has been around for a long time, not only in practice but even in theory”¹

I would like to focus on Chomsky’s phrase: “Propaganda is to a democracy what the bludgeon is to a totalitarian state”².

“I give birth” to associations:

- Come back to pleasure! (An obsession with pleasure... what though has happened to the value of “pain” and the magic of sympathy? Is there anyone out there who has no fear of pain? The death of “heroes” and of “ideals”... Sarcasm... Loneliness...).
- The trouble with a house arrest - is it, I wonder, shameful to feel pain for something that has been taken away from you? Give...
- Keep calm and carry on! (Hidden behind symbols of democracy, in a world that is undemocratic... I’m scared, I hug my cushion tightly... Hitler is embroidered on it).
- Politics or aesthetics? (Violence carries its aesthetics and aesthetics carry violence...I believe that this is exactly what “politics” describes... People have distanced themselves... They confront the images that surround them with suspicion ... A war of aesthetics... An uncomfortable silence...).
- Blinded by race.....The children...The future...Darkness? Light? I ask, I ask...Fire, Brightness, colours, “a beautiful fire”... Revolution
- Dreaming between frames... Trapped dreams... Custom made hopes... Entrenchment, enclosure... limits... The delusion of being free... Oppression ... Control).

I conclude: Common futures? Running down the wrong path? The problem and the rising kites?

Propaganda is the design-bludgeon of democracy.

I suddenly feel that life is Beautiful, funny... illogical... No more words left to be uttered; I stop speaking and start filling my work with colours... My work is colour: A multicoloured protest within life’s circus, packed with wild animal-tamers, clowns, sweets, human-like candy beasts and charlatans...

I keep for myself the role of the acrobat.

Fluid Step, Liquid Road...

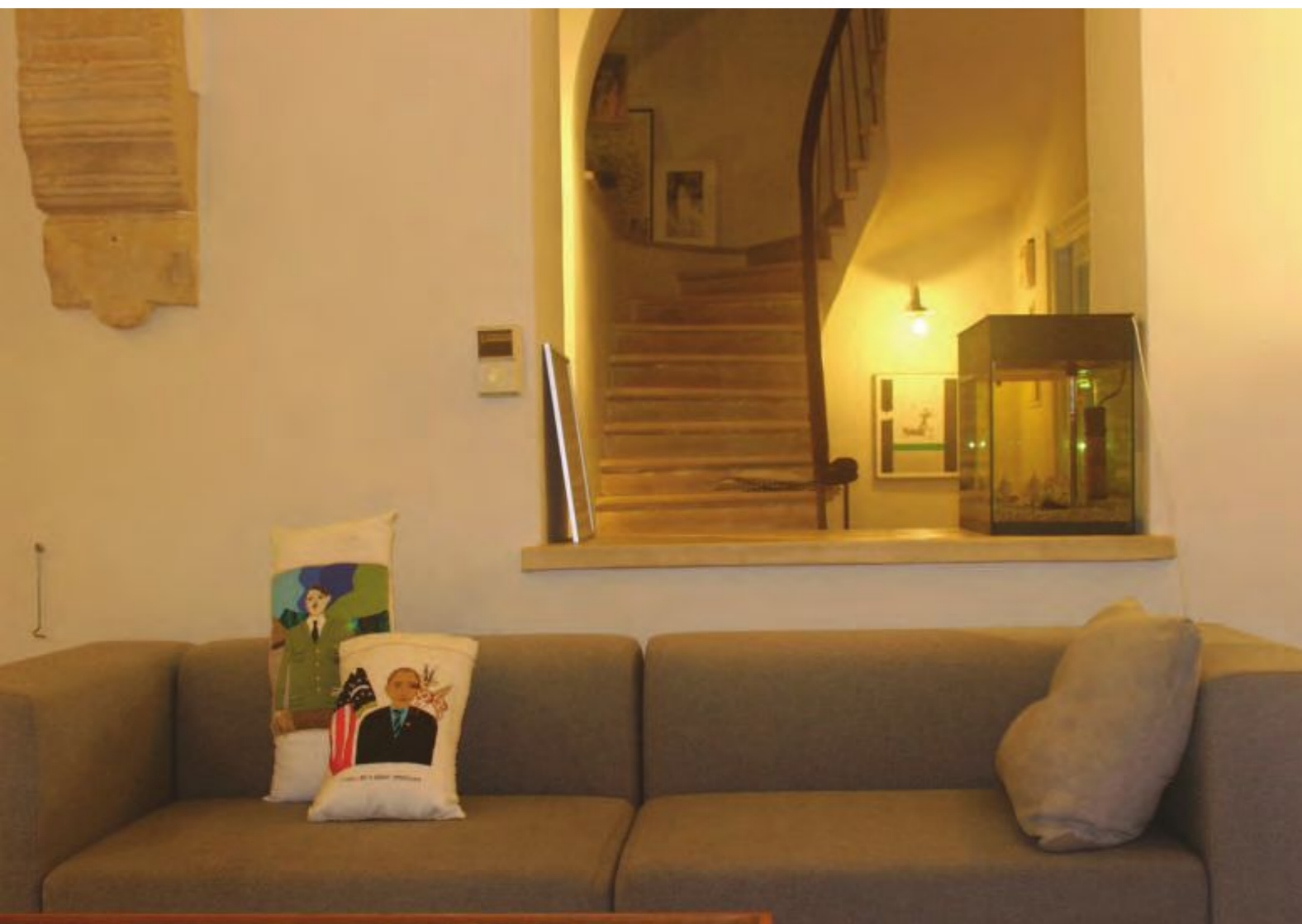
Kyriaki Costa

1. Noam Chomsky, *Νέα Τάξη. Μυστικά και Ψέματα*, Livanis Publications, 1999, 11.
2. Noam Chomsky *Νέα Τάξη. Μυστικά και Ψέματα*, Livanis Publications, 1999, 23

1. Noam Chomsky, *Νέα Τάξη. Μυστικά και Ψέματα*, Εκδόσεις Λιβάνη, 1999, 11.

2. Noam Chomsky, *Νέα Τάξη. Μυστικά και Ψέματα*, Εκδόσεις Λιβάνη, 1999, 23.

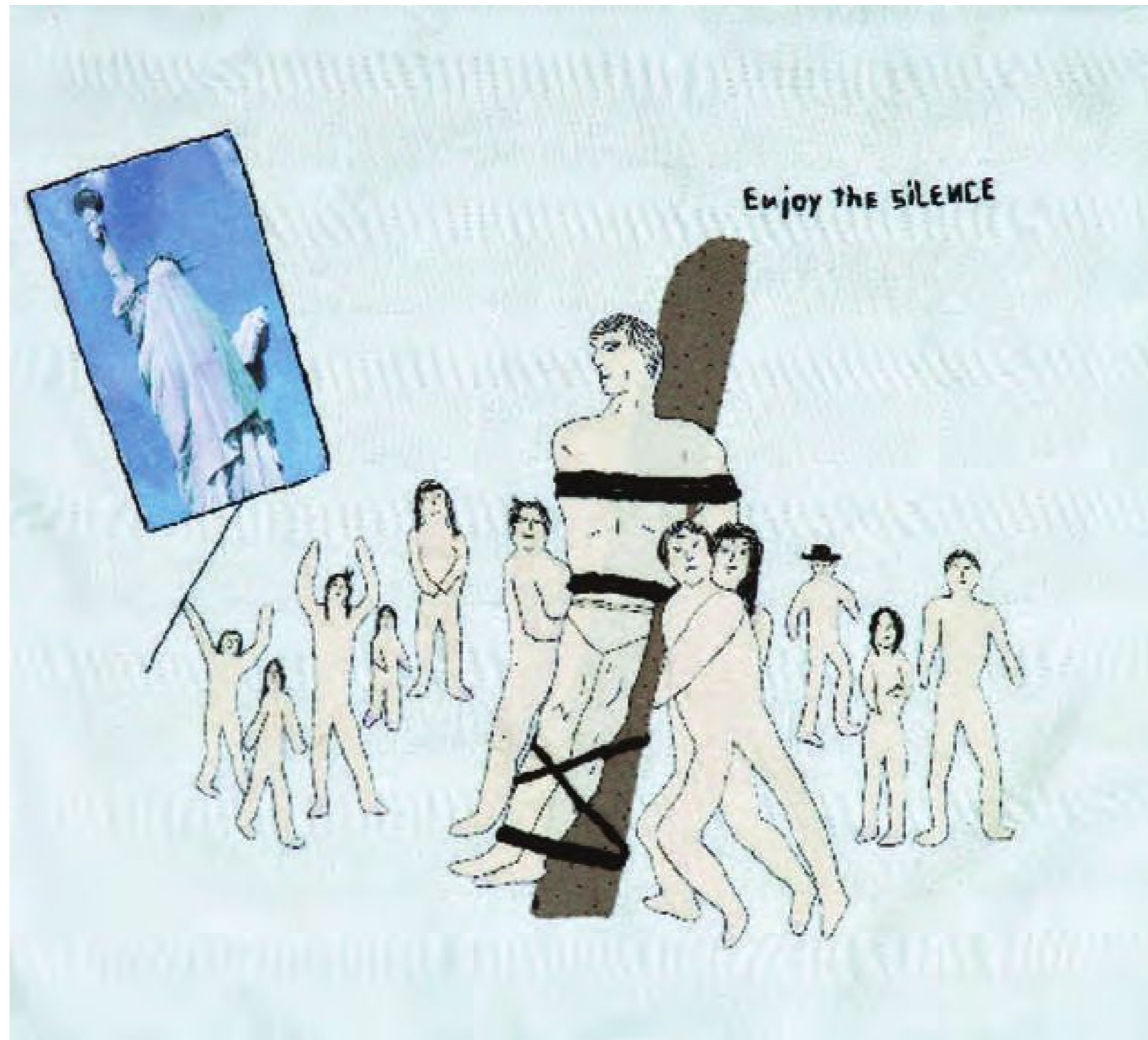
«Μαλακό σαν βαμβάκι» Μαξιλάρι, υφασματογραφία, κέντημα, 20x30 εκ, 20x35 εκ, 2009
«Soft as cotton» Pillow, Tapestry, embroidery, 20x30 cm, 20x35 cm, 2009

«Είμαι άντρας» Υφασματογραφία, κέντημα, ύφασμα, χαρτί, κλωστή, 40x40 εκ, 2009
«I am a man» Tapestry, embroidery, fabric, paper, thread, 40x40 cm, 2009

«Virginia Woolf» Υφασματογραφία, κέντημα, 30x35 εκ, 2010
«Virginia Woolf» Tapestry, embroidery, 30x35 cm, 2010

«Απόλαυσε την σιωπή» Υφασματογραφία, κέντημα, 37x42 εκ, 2009 - 2010
«Enjoy the silence» Tapestry, embroidery, 37x42 cm, 2009 - 2010

Αναμόρφωσις

We shall try to show that the relation between the same and the other
—upon which we seem to impose such extraordinary conditions—is language.
(Emmanuel Levinas, *Totality and Infinity*).

Έργα που εμπεριέχουν δύο «φύσεις» ή δύο ριζικά διαφορετικές όψεις, όπως οι «εικόνες» και τα «φαντάσματα» του Πλατωνικού Σοφιστή? Θα μπορούσε κανείς να υποστηρίξει, ότι, σε «υλικό» επίπεδο, οι δημιουργίες της Κυριακής Κώστα διαμορφώνουν ένα χαρούμενο και ανάλαφρο σκηνικό, ένα φανταστικό κόσμο που συνδυάζει τεχνικές υλικά και μορφές, που παραπέμπουν έντονα σε παιδικά σχέδια και ζωγραφιές, ακόμα και σε παιδικές ιστορίες και αφηγήσεις. Σε «πνευματικό»/σημασιολογικό επίπεδο ωστόσο, οι εικονιζόμενες παραστάσεις παρουσιάζουν ένα σαφώς πιο σύνθετο, αν όχι πιο σκοτεινό περιεχόμενο. Καθώς το μάτι εστιάζει στις λεπτομέρειες του κάθε έργου, το ανάλαφρο «όλον» που αντικρύζει κανείς εκ πρώτης όψεως, διασπάται, αφήνοντας στη θέση του ένα κατακερματισμένο σύνολο στιγμών βίας, συμβολικής και κυριολεκτικής.

Ο διττός αυτός χαρακτήρας των δημιουργιών της Κώστα, ο οποίος τρόπον τινά εμπεριέχεται στη διαδικασία θέασης τους και τίθεται ταυτόχρονα με αυτή, γίνεται ακόμα πιο αξιοσημείωτος αν τον αντιπαραθέσουμε προς τη έννοια της μετάβασης από τον ένα «τόπο» στον άλλο, ή από τη μία προοπτική στην άλλη. Η μετάβαση εδώ δεν είναι ούτε πρέπει να νοείται ως μη αντιστρέψιμη. Η θέα της λεπτομέρειας των έργων δεν αφαιρεί τη δυνατότητα επιστροφής στην απόλαυση του «όλου», στην απόλαυση της συνολικής εικόνας. Αντίθετα, η έκπληξη της ανακάλυψης της δεύτερης «ανάγνωσης» των έργων καλεί σε ένα παιχνίδι επανάληψης, σε ένα ταξίδι ανάμεσα στις δύο αυτές (διακριτές?) προοπτικές.

Η εναλλαξιμότητα αυτή ωστόσο, αφαιρεί τον οποιοδήποτε προνομιακό ρόλο και από την περιοχή της «επιφάνειας», του «φαινομενικού» αλλά και από την περιοχή του «βάθους», του «πραγματικού». Πιο απλά, παρόλο που σε ένα πρώτο επίπεδο τα έργα της Κώστα παραπέμπουν με εμβληματικό σχεδόν τρόπο και στα δύο πεδία ανάγνωσης, ο απώτερος στόχος είναι να αποδομηθεί η δυνατότητα ιεράρχησης ή/και αντίθεση τους. Οι εικόνες είναι μεταξύ τους όσο γίνεται πιο διαφορετικές, ανήκουν κυριολεκτικά και μεταφορικά σε δύο διαφορετικές ερμηνευτικές όψεις, ασύμβατες και ασύμμετρες, όμως δεν παύουν να είναι και οι δύο παρούσες στο συνεχές του ίδιου χώρου θέασης:

“... [D]ifference must be articulation and connection in itself; it must relate different to different without any mediation whatsoever by the identical, the similar, analogous or the opposed. There must be a differentiation of difference, an in-itself which is like a differentiator, a *Sich-unterscheidende* by virtue of which the different is gathered all at once rather than represented on condition of a prior resemblance, identity, analogy or opposition” (Gilles Deleuze, *Difference and Repetition*).

Δέσποινα Καταπότη
Τμήμα Πολιτιστικής Τεχνολογίας και Επικοινωνίας, Πανεπιστήμιο Αιγαίου

Αναμόρφωσις

We shall try to show that the relation between the same and the other
—upon which we seem to impose such extraordinary conditions—is language.
(Emmanuel Levinas, *Totality and Infinity*).

Έργα που εμπεριέχουν δύο «φύσεις» ή δύο ριζικά διαφορετικές όψεις, όπως οι «εικόνες» και τα «φαντάσματα» του Πλατωνικού Σοφιστή? Θα μπορούσε κανείς να υποστηρίξει, ότι, σε «υλικό» επίπεδο, οι δημιουργίες της Κυριακής Κώστα διαμορφώνουν ένα χαρούμενο και ανάλαφρο σκηνικό, ένα φανταστικό κόσμο που συνδυάζει τεχνικές υλικά και μορφές, που παραπέμπουν έντονα σε παιδικά σχέδια και ζωγραφιές, ακόμα και σε παιδικές ιστορίες και αφηγήσεις. Σε «πνευματικό»/σημασιολογικό επίπεδο ωστόσο, οι εικονιζόμενες παραστάσεις παρουσιάζουν ένα σαφώς πιο σύνθετο, αν όχι πιο σκοτεινό περιεχόμενο. Καθώς το μάτι εστιάζει στις λεπτομέρειες του κάθε έργου, το ανάλαφρο «όλον» που αντικρύζει κανείς εκ πρώτης όψεως, διασπάται, αφήνοντας στη θέση του ένα κατακερματισμένο σύνολο στιγμών βίας, συμβολικής και κυριολεκτικής.

Ο διττός αυτός χαρακτήρας των δημιουργιών της Κώστα, ο οποίος τρόπον τινά εμπεριέχεται στη διαδικασία θέασης τους και τίθεται ταυτόχρονα με αυτή, γίνεται ακόμα πιο αξιοσημείωτος αν τον αντιπαραθέσουμε προς τη έννοια της μετάβασης από τον ένα «τόπο» στον άλλο, ή από τη μία προοπτική στην άλλη. Η μετάβαση εδώ δεν είναι ούτε πρέπει να νοείται ως μη αντιστρέψιμη. Η θέα της λεπτομέρειας των έργων δεν αφαιρεί τη δυνατότητα επιστροφής στην απόλαυση του «όλου», στην απόλαυση της συνολικής εικόνας. Αντίθετα, η έκπληξη της ανακάλυψης της δεύτερης «ανάγνωσης» των έργων καλεί σε ένα παιχνίδι επανάληψης, σε ένα ταξίδι ανάμεσα στις δύο αυτές (διακριτές?) προοπτικές.

Η εναλλαξιμότητα αυτή ωστόσο, αφαιρεί τον οποιοδήποτε προνομιακό ρόλο και από την περιοχή της «επιφάνειας», του «φαινομενικού» αλλά και από την περιοχή του «βάθους», του «πραγματικού». Πιο απλά, παρόλο που σε ένα πρώτο επίπεδο τα έργα της Κώστα παραπέμπουν με εμβληματικό σχεδόν τρόπο και στα δύο πεδία ανάγνωσης, ο απώτερος στόχος είναι να αποδομηθεί η δυνατότητα ιεράρχησης ή/και αντίθεση τους. Οι εικόνες είναι μεταξύ τους όσο γίνεται πιο διαφορετικές, ανήκουν κυριολεκτικά και μεταφορικά σε δύο διαφορετικές ερμηνευτικές όψεις, ασύμβατες και ασύμμετρες, όμως δεν παύουν να είναι και οι δύο παρούσες στο συνεχές του ίδιου χώρου θέασης:

“... [D]ifference must be articulation and connection in itself; it must relate different to different without any mediation whatsoever by the identical, the similar, analogous or the opposed. There must be a differentiation of difference, an in-itself which is like a differentiator, a *Sich-unterscheidende* by virtue of which the different is gathered all at once rather than represented on condition of a prior resemblance, identity, analogy or opposition” (Gilles Deleuze, *Difference and Repetition*).

Δέσποινα Καταπότη
Τμήμα Πολιτιστικής Τεχνολογίας και Επικοινωνίας, Πανεπιστήμιο Αιγαίου

«Δώστε» Υφασματογραφία, κέντημα, 30x40 εκ, 2009 - 2010
«Give» Tapestry, embroidery, 30x40 cm, 2009 - 2010

«Η διαμαρτυρία είναι υπέροχη» Υφασματογραφία, κέντημα, 56x57 εκ, 2009 - 2010
«Protest is beautiful» Tapestry, embroidery, 56x57 cm, 2009 - 2010

«Αυτή» Υφασματογραφία, κέντημα, 87x70 εκ, 2008 - 2010 | «She» Tapestry, embroidery, 87x70 cm, 2008 - 2010

Πώς να σκεφτούμε τη δημοκρατία;

Για να είναι ποτέ δυνατόν να λάβουν τέλος τα δεινά του ανθρώπινου γένους και οι άνθρωποι να μπορέσουν κάποτε μέσα στις πολιτείες τους να ευτυχήσουν, θα πρέπει η πολιτική δύναμη, -έλεγε ο Πλάτων-, να «συμπέση εις ταύτόν» (Πολιτεία V, 473d) με τη φιλοσοφία : Θα πρέπει, δηλαδή, απαραίτητως ή να κυβερνήσουν οι φιλόσοφοι ή να φιλοσοφήσουν οι κυβερνήτες. Η ευτυχία αυτή θα μπορούσε, -με άλλα λόγια-, να επέλθει μόνο τότε, εάν τα ηνία της πολιτείας και του κράτους αναλάμβαναν εκείνοι που θα είχαν την πιο άριστη παιδεία (οι «τελεώτερον πεπαιδευμένοι», Πολιτεία VII, 520b) και όσοι θα είχαν προσεγγίσει γνωστικά την αλήθεια και το Αγαθόν και θα ήταν σε θέση να υποδειγματίζονται από αυτά στις αποφάσεις, στις πράξεις και επιδιώξεις τους. Εάν η πολιτική ακολουθούσε τις υποδείξεις της γνώσης και της ηθικής.

Η πλατωνική αυτή άποψη, όσο και εάν προσφέρει θεμελίωση, επιστημονικό και ηθικό υπόβαθρο, στην πολιτική, θα μπορούσε βέβαια να χαρακτηριστεί ως αντιδημοκρατική. Εξυπακούει πράγματι ότι η ανάληψη πολιτικής εξουσίας δεν πρέπει να αποτελεί δυνατότητα που να ανήκει στον καθένα, αλλά μόνο σε ορισμένους εκλεκτούς, που είτε είναι οι ίδιοι φιλόσοφοι είτε είναι άνθρωποι ικανοί να φιλοσοφήσουν. Όπως λέει χαρακτηριστικά ο ίδιος ο Πλάτων, ηγέτης δεν μπορεί να είναι ο καθένας, αλλά μόνο «σε ορισμένους ανθρώπους ταιριάζει από τη φύση τους να καταπιάνονται με τη φιλοσοφία και να έχουν ηγετική θέση στην πόλη, ενώ οι άλλοι δεν πρέπει καν να τα αγγίζουν αυτά, αλλά μόνο να ακολουθούν τον ηγέτη» (Πολιτεία V, 474c). Η ίδια δε η δημοκρατία συγκαταλέγεται από τον Πλάτωνα στα κακά πολιτεύματα, για το λόγο ότι η απόλυτη ελευθερία και η ισότητα για όλους, που κυριαρχούν μέσα σε μία δημοκρατία, εύκολα μπορεί να οδηγούν σε ακραίες καταστάσεις, καθώς και στη δυνατότητα αναρρίχησης στην εξουσία ανθρώπων που ενδεχομένως να μην είναι ικανοί να κυβερνούν, και οι οποίοι, όταν λάβουν το κυβερνητικό αξίωμα, να εφαρμόζουν ένα εντελώς άδικο τρόπο άσκησης της εξουσίας, μετατρέποντας ουσιαστικά τη δημοκρατία σε τυραννία.

Η ίδια η ιστορία της ανθρωπότητας, από την αρχαιότητα μέχρι τις μέρες μας, απέδειξε βέβαια ότι αυτή η κατάργηση και καταπάτηση της δημοκρατίας από την ίδια τη δημοκρατία ή η μετατροπή της δημοκρατίας σε τυραννία δεν είναι διόλου κάτι απίθανο, αλλά αντίθετα κάτι το πολύ πιθανό. Το γεγονός αυτό το βίωσε μάλιστα η ανθρωπότητα σε διαστάσεις ασύλληπτης έκτασης κατά τη διάρκεια του β' παγκόσμιου πολέμου, όταν στην εξουσία σε παγκόσμια κλίμακα κυριαρχούσε η φασιστική, αλλά και αναμφίβολα ηγετική, μορφή του Χίτλερ : μορφή που η Κυριακή Κώστα δεν διστάζει να συμπεριλάβει στη συλλογή των έργων που εκθέτει με θεματολογία το κράτος και τη δημοκρατία, οδηγώντας έτσι υποχρεωτικά το μυαλό στην ανάγκη να σκεφτεί εκ νέου την έννοια του ηγέτη, και εν τέλει την έννοια της ίδιας της δημοκρατίας, εντός της οποίας δημιουργούνται ή αναδύονται ηγετικές μορφές.

Το ερώτημα στο οποίο μας οδηγεί ουσιαστικά η εικαστική πρόταση της Κώστα για τη δημοκρατία είναι το πώς, -από ποιά σκοπιά ή πλευρά-, θα πρέπει τελικά να σκεφτούμε τη δημοκρατία. Αν τη σκεφτούμε από την πλευρά των πολιτικών και των κυβερνώντων ή των ηγετών, δεν μπορούμε πάντα να την αξιολογήσουμε υψηλά, και σίγουρα οι κίνδυνοι, που ο Πλάτων είχε διακρίνει ότι ελλοχεύουν σε μία δημοκρατία, συχνά επαληθεύτηκαν. Είναι γεγονός ότι δεν μας κυβέρνησαν και ούτε μας κυβερνούν πάντα οι άριστοι.

Άρα, από ποιά πλευρά να σκεφτούμε τη δημοκρατία; Το να τη σκεφτούμε από την πλευρά των κυβερνώντων είναι όντως εγχείρημα και λανθασμένο και παραπλανητικό, δεδομένου ακριβώς του ότι η αποτυχία των κυβερνώντων είναι εκ προοιμίου πιθανή.

Η σκέψη και η αξιολόγηση της δημοκρατίας θα πρέπει να εξαρτάται από κάτι που δεν εσωκλείει εκ προοιμίου την πιθανότητα αρνητικής έκβασης ή κατάληξης σε αποτυχία. Και αυτό το κάτι θα πρέπει να το βρούμε, γιατί σίγουρα δεν θα θέλαμε να αξιολογήσουμε τη δημοκρατία χαμηλά, ούτε να τη θεωρήσουμε κακό πολίτευμα. Για τη δημοκρατία θυσιάστηκαν άνθρωποι, για αυτήν έγιναν αγώνες, αυτήν υπερασπιζόμαστε ως θεμελιώδη αρχή, σε σχέση με αυτήν ορίζουμε ουσιαστικά τους εαυτούς μας, ζώντας και θέλοντας να συνεχίσουμε να ζούμε σε μία δημοκρατία. Γι' αυτό το λόγο εξάλλου είναι που και, στο έργο της, η Κυριακή Κώστα προτάσσει και μορφές ηρώων. Γι' αυτό το λόγο είναι που προτάσσει και τη Μπουμπουλίνα.

Τί σχέση ωστόσο έχουν αυτές οι ηρωικές μορφές με τον Χίτλερ; Γιατί η Κώστα εκθέτει, μέσα σ' ένα ενιαίο πλαίσιο παρουσίασης, ήρωες, πρόσωπα που αξίζουν να αποτελούν υπόδειγμα για τους άλλους, και ταυτόχρονα, πρόσωπα που δεν θα πρέπει να αποτελούν υπόδειγμα για κανένα; Είναι προφανές ότι μέσα από αυτή την εικαστική τεχνική ταυτόχρονης παράθεσης αντιφατικών μεταξύ τους μορφών, με κοινό ωστόσο για όλες τον κάποιο, -με τον άλφα ή βήτα τρόπο-, συσχετισμό με τη δημοκρατία, επιτυγχάνει να αναδείξει τις διαφορετικές πλευρές ή τα πολλά πρόσωπα της δημοκρατίας, και ουσιαστικά να μας θέσει και πάλι αντιμέτωπους με το βασικό ερώτημα : «πώς να σκεφτούμε τη δημοκρατία».

Πώς να τη σκεφτούμε λοιπόν; Αφού δεν πρέπει να τη σκεφτούμε από την πλευρά των κυβερνώντων, ας τη σκεφτούμε από την πλευρά των κυβερνωμένων, οι οποίοι, ακόμη και εάν ενδεχομένως να μην κυβερνώνται με τον καλύτερο δυνατό τρόπο, εντούτοις στα πλαίσια μίας δημοκρατίας έχουν εν πάση περιπτώσει σίγουρα λόγο. Μέσα σε μία δημοκρατία, οι άνθρωποι έχουν αναμφίβολα τη δυνατότητα να αναπτύξουν πρωτοβουλίες, να εισαγάγουν καινοτομίες, να ξανασκεφτούν τον κόσμο και να δημιουργήσουν μέσα στον κόσμο. Όπως η Κώστα.

Η Κώστα φτιάχνει έργα. Θα μπορούσε να φτιάχνει έργα, και κυρίως θα μπορούσε να φτιάχνει τα ίδια αυτά έργα που προσφέρει σε εμάς, -όπου επίσης, για παράδειγμα, μεταξύ άλλων, συμπαρουσιάζονται σκηνές από την εποχή της Ε.Ο.Κ.Α., η βασίλισσα της Αγγλίας, ο πρόεδρος της Αμερικής, ο Κολοκοτρώνης και η Μαντόνα-, σε κάποιου άλλου τύπου μη δημοκρατικά πολιτεύματα; Θα είχε σε τέτοια περίπτωση άλλων πολιτευμάτων τη δυνατότητα να δημιουργεί πολιτισμό με αυτό τον τρόπο; Και όχι μόνο να δημιουργεί πολιτισμό με αυτό τον τρόπο, αλλά και να πολλαπλασιάζει τον πολιτισμό μας, υπενθυμίζοντας, μέσα από το έργο της, την ίδια την ιστορία μας και τον ευρύτερο πολιτισμό μας;

Για να σκεφτούμε και να αξιολογήσουμε τη δημοκρατία, το κριτήριό μας, σε τελική ανάλυση, δεν θα πρέπει, -απ' ότι φαίνεται-, να στηρίζεται στη σύγκριση μεταξύ της δημοκρατίας, ως αρχής, και της δημοκρατίας, ως πράξης στο ιστορικό παρελθόν και στο πιθανό μέλλον, αλλά στη σύγκριση μεταξύ δημοκρατίας και μη δημοκρατίας.

Τί θα ήμασταν χωρίς δημοκρατία; Τί θα ήμασταν χωρίς τη δυνατότητα ελεύθερης δημιουργίας και φωνής; Τί θα ήμασταν χωρίς αυτό το δικαίωμα, και όλα όσα γενικά ονομάζουμε ανθρώπινα δικαιώματα; Μήπως από αυτή κάπου τη σκοπιά θα μπορούσαμε να σκεφτούμε και να βρούμε αυτό που σώζει τη δημοκρατία;

Ελένη Παπαμιχαήλ

Διδάκτωρ Φιλοσοφίας

How should we think about democracy?

In order for the human race to stop suffering and for people to be able to be happy in their states, Plato believed that political power needed to concur with philosophy (Πολιτεία V, 473d). For Plato, it was considered essential that, either philosophers should govern, or governors should philosophise. In other words, happiness could only be reached if those who controlled the state where the most educated of all (οι «τελεώτερον πεπαιδευμένοι», Πολιτεία VII, 520b) and were those that had cognitively approached the truth and the Good and who were in a position to be guided by the above when making decisions, when acting and when pursuing their objectives. That is, if politics followed the recommendations of knowledge and ethics.

This platonic point of view, as much as it offers grounding and a scientific and ethical background, could however be characterised as antidemocratic. It is based upon the premise that, political power cannot be held by anybody, but only by the chosen, who are either philosophers or those that are capable of philosophising. As Plato states characteristically, not anybody can be a leader. Only “some people are fit by nature to tackle with philosophy and to have a leading role in the city; the rest should not even touch upon these issues but rather, they should only follow the leader” (Πολιτεία V, 474c). Plato includes democracy in the list of bad systems of government because the absolute freedom and equality to all, which characterises democracy, can easily lead to extreme situations and allow people that are unable to govern, to climb the ladder of power and to apply an entirely unjust system of governance, thus transforming democracy into tyranny.

The history of the human race, from antiquity to our days, has of course demonstrated that this abolition and encroachment of democracy by democracy itself, or even the transformation of democracy into tyranny, is not only not impossible to occur but rather, is an entirely possible development. As a matter of fact, humanity witnessed the above to an imaginable degree during World War II, when Hitler, a fascist but nevertheless, a leader, came to power worldwide. Kyriaki Costa does not think twice to include this historical figure in her collection, under the thematic of state and democracy. The mind is thus forced to rethink the meaning of leadership and, in essence, the meaning of democracy itself, through which leading figures arise or are created.

Essentially, the question which we are led to pose when viewing Costa's proposal concerning democracy is how - from which scope or side - should we think about democracy? If we view it from the politicians', the governors' or the leaders' angle, we cannot always rate it high and surely the dangers that Plato had pinpointed with regards to the democratic regime, are often confirmed. We know for a fact that we were not, and we still aren't, always governed by the finest of people.

From which angle should we then view democracy? If we view it from the governors' side, we will be taking a wrong and indeed a deceptive path, considering that the inadequacy of the rulers is highly likely from the onset.

Thinking about democracy and assessing it should depend upon something which does not involve the possibility, from the beginning, of a negative outcome or an unsuccessful result. And it is that something that we surely need to find, since we would not want to rate democracy badly, nor would we wish to consider it as a bad system of governance. People have sacrificed themselves in the name of democracy, struggles have been fought for its sake and it is democracy which we defend as a substantive right. We essentially define our lives in relation to democracy; we live and continue to want to live democratically. This is essentially why Kyriaki Costa also depicts images of heroes in her work; this is the reason why she also presents Douboulina.

However, what relation do these heroic figures have with Hitler? Why does Costa exhibit, within one unified frame, heroes, people that are worth being considered as a good example to others, and at the same time figures who should not be considered as good example to anybody? Evidently, through this visual technique of simultaneously displaying figures that contradict each other but that all share - in one way or another - some link with democracy, she succeeds in highlighting the different sides or the various faces of democracy and she essentially attempts to confront us with the basic question: “how should we think about democracy?”

How then should we think about democracy? If we should not think about it from the side of the governors then let us view it from the side of the governed who, even if not governed in the best of ways, have, in the context of democracy, a voice. Under a democracy, people are undoubtedly able to demonstrate initiatives, to introduce innovations, to rethink about the world they live in and to be creative in that world. Just like Costa.

Costa creates works of art. Would she be able to make art and, more importantly, would she have been able to create the same kinds of pieces - pieces for example, that simultaneously display scenes from the E.O.K.A. period, the queen of England, the president of America, Kolokotronis and Madonna - if she had lived under a different, undemocratic regime? Would she have been able to create culture under these different regimes? The question is not only whether she would have been able to create culture in this way but also, if she would have been able to multiply our culture, reminding us, through her work, of our own history and culture in a broader sense?

In order to think about and assess democracy, it seems that our criterion should not be based upon comparing democracy, as principle with democracy as practice in the historical past and the possible future, but rather, we should compare democracy with non democracy.

What would we be without democracy? What would we be without the possibility of free expression and a voice? What would we be without this right and, in essence, without all which we term human rights? Could we by any chance think about and pinpoint what saves democracy through this angle?

Eleni Papamichael,

Doctor of Philosophy

Everyday, we find ourselves wandering in busy streets, crowded places, noisy paths
and yet we do not need to participate, we do not really wish to pay attention. In so
doing, we interact with the world without focusing on that interaction. Our body
engages in "unfocused interaction", it is transformed into a boundary: a process of
regionalization takes place, with a distinction being drawn between the inside and the
outside, between ourselves and the others, between what our body expresses and what
our mind conceals. There may exist a world beyond our somatic boundary but
underneath our skin lies another cosmos, our own cosmos. An individualized locus of
Being, imbued with memories, persons, images, sounds and feelings. ABSENCE
captures this duality. It allows the simultaneous experience of different temporalities,
it gives us the opportunity to bring to the fore whichever of two regions of
existence we wish to prioritize over the other. In art, the nature and character of Being
becomes a matter of choice: ABSENCE is really about the many possibilities of
PRESENCE...

«The Trouble with a house arrest» Υφασματογραφία, κέντημα, 25x35 εκ, 2009
«The Trouble with a house arrest» Tapestry, embroidery, 25x35 cm, 2009

«Μαντώ Μαυρογένους» Υφασματογραφία, κέντημα, 50x40 εκ, 2009 - 2010
«Manto Mavrogenous» Tapestry, embroidery, 50x40 cm, 2009 - 2010

«Κοινό Μέλλον;» Υφασματογραφία, κέντημα, 30x25 εκ, 2009 - 2010
«Common Futures?» Tapestry, embroidery, 30x25 cm, 2009 - 2010

«Σώστε τον κόσμο» Υφασματογραφία, κέντημα, 30x25 εκ, 2009 - 2010
«Save the world» Tapestry, embroidery, 30x25 cm, 2009 - 2010

Ρίζα - διαδρομές

Κυριακή Κώστα

Ουδέποτε είχα την πρόθεση να αναπτύξω ενδιαφέρον για την τέχνη του κεντήματος, τουλάχιστον μέχρι πρόσφατα. Ανατρέχοντας στο παρελθόν μου, θυμάμαι ότι η τέχνη του κεντήματος με συνέπαιρνε ανέκαθεν. Με γοήτευε η πολύπλοκη χορογραφία των δακτύλων και των κλωστών, το «πλέξιμο» κόσμων και εννοιών μέσω από συνδυασμούς χρωμάτων, υφασμάτων και εικόνων... Παρ' όλ' αυτά, ποτέ δεν είδα τον εαυτό μου σαν μια γυναίκα που θα καθόταν σε πηγαδάκια, κουτσομπολεύοντας και ράβοντας. Φαίνεται ότι η παράδοση και οι ρίζες ήταν εμποτισμένες μέσα στην οικογένειά μου, μέσα στο κύκλο των οικογενειακών και κοινωνικών σχέσεων, ουσιαστικά σε όλο το φάσμα του κοινωνικού μου πλαισίου.

Η γιαγιά ήταν ιδιαίτερα επιδέξια... μια αυθεντική καλλιτέχνης, μαστόρισα της τέχνης. Μου διηγούνταν συχνά ιστορίες από το παρελθόν της: σκληρές, δύσκολες εποχές, όπου αναγκαζόταν να ξαναράψει ένα ολόκληρο φόρεμα, για να το κάνει να φαίνεται καινούριο, ή για να το μετατρέψει σε κάτι άλλο. Συνήθιζε να μας έκπλησσει με τις μαλακές, σμιλέτινες κούκλες της.

Μεγαλώνοντας σ' ένα περιβάλλον όπου οτιδήποτε μπορούσε να καταστεί χρήσιμο, όπου τίποτα δεν σπαταλιόταν, ούτε πεταγόταν, οδηγήθηκα σε μια καινούρια καλλιτεχνική προοπτική. Αυτό ήταν και το κίνητρό μου για να μετατρέψω τις ρίζες της γνώσης σε διαδρομές καλλιτεχνικής εξερεύνησης.

Έτσι, η δυαδικότητα του «παλιού - καινούριου» παραμένει ένα βασικό συστατικό στοιχείο του σύμπαντός μου, και μεταφράζεται σε μια ποικιλία συμβολικών και κυριολεκτικών αντιθέσεων:

Χαρά - Λύπη
Αλήθεια - Ψέμα
Καλό - Κακό
Όμορφο - Άσχημο
Μακρινό - Κοντινό
Ντροπαλό - Ξεδιάντροπο
Θολό - Ευδιάκριτο
Απαλό - Σκληρό

Θα τολμούσα να πω ότι το καλλιτεχνικό μου έργο με βοηθά να χτίσω το προσωπικό μου ήθος, που βασίζεται στο δημιουργικό παιχνίδισμα των αντιθέτων, και το οποίο ταυτίζεται με τα λόγια του ηθικού φιλοσόφου Ενανουέλ Λεβινάς: «Το χέρι που πιάνει, καταλαβαίνει»

FROM ROOTS TO ROUTES

Kyriaki Costa

It was never my intention to develop an interest for the craft of embroidery, or at least that was the case until very recently. Looking back to the past from the present however, I recall that I was always fascinated by the art of sewing, the complex choreography of fingers and strings, the interwoven worlds and meanings emerging out of the combination of colors, fabrics and images... and yet, I never saw myself as one of those women who would sit around in circles, nattering and sewing. It appears that the tradition was there, the roots were there, in my family, amongst our circle of friends and relatives, essentially my whole social environment...

My grandmother in particular, was exceptionally skillful... a true artist, a master of the craft. She used to tell me old stories about the past: hard, difficult times, when she would have to sew a whole dress inside out to make it look brand new or to turn it into a different type of clothe. I remember how she used to surprise us with gifts: soft crocheted dolls!

Growing up within an environment where everything could be rendered useful, where nothing could be ever wasted, discarded, thrown away, established a new artistic perspective from myself. It became the motive for turning *roots* (of knowledge) into *routes* (of artistic exploration).

The “old-new” duality thus remains a central element of my world and is translated into a variety of symbolic and literal juxtapositions:

Joy-Sorrow
Truth-Lie
Good-Evil
Beautiful-Ugly
Near-Far
Shy-Shameless
Mundane-Conspicuous
Tender-Cruel

I could in a way suggest that my artistic work helps me construct an ethical statement which draws upon the constructive interplay of the foregoing antonyms, very much in line with the statement made by the ethical philosopher Emmanuel Levinas: “La main qui prend et comprend”....

«Γερμανός στρατιωτικός αξιωματούχος» Υφασματογραφία, κέντημα, χαρτί, 56x57 εκ, 2009 - 2010
«German military officer» Tapestry, embroidery, paper, 56x57 cm, 2009 - 2010

Από τη σειρά «Μεταξύ της ζωής και του Άδη» Κέντημα, ύφασμα, κλωστή από μετάξι, χαρτί, 45x35 εκ, 2012
«Between life and Hades» Embroidery, fabric, silk thread, paper, 45x35 cm, 2012